

Laten vallen

Column: Voor de klas

Columns - 4 juni 2019 - Auteur: Iduna Paalman

Na afloop van de les komt een leerling uit 4 havo naar me toe. “Iduna,” zegt ze (leerlingen spreken hun docenten bij ons op school bij de voornaam aan, fijn vind ik dat), “ik weet niet wat ik moet. Ik wil Duits leren maar hoewel ik drie uur per week Duits heb, leer ik helemaal niks. Ik wil het misschien laten vallen.”

Even vrees ik een kritische hagelbui op het dak van mijn lessen, dus ik zet me schrap. Maar dan legt de leerling uit wat ze bedoelt: ze heeft Duits als extra vak, omdat ze graag naar de hotelschool wil. Dan is een extra taal op je diploma een pré. Ze ziet daar ook het nut van in, graag zou ze in de toekomst Duitse klanten te woord willen staan. Maar behalve een spreekvaardigheidsoefening hier en daar en wat handigheid in basale grammatica en vocabulaire, staat de stof in de Duitse les voor haar ‘ver af van de praktijk.’

Met een voorzichtig lachje nuanceert ze dat ‘helemaal niks leren’. “Ik leer genoeg hoor,” zegt ze. “Ik leer hoe ik erachter kom of iets de 3e of de 4e naamval heeft, ik leer over Franz Kafka en Paul Celan, ik leer hoe ik mijn mening moet geven over een Duitse roman. En vooral, vooral, voorál leer ik hoe ik opgaven bij Duitse leesteksten op eindexamens moet maken. En dat onderdeel vind ik het moeilijkst, en kost me het meeste tijd, en vind ik nou juist het meest nutteloos.”

Columnserie 'Voor de klas'

Docenten Duits zijn schaars. Met verschillende initiatieven wordt geprobeerd het vak aantrekkelijker te maken. Duitslandweb volgt beginnend docent Duits Iduna Paalman die over haar leservaringen schrijft.

Ze heeft gelijk. De laatste tijd (en volgend jaar nog meer) oefenen we voornamelijk leesstrategieën, examenidioom, handigheidjes bij het lezen van korte, informatieve teksten en de daarbij horende (vaak multiple choice)-vragen. De leerlingen worden hierin grondig getraind – zowel bij Duits als ook bij Frans, Engels, Spaans. Die grondige training is niet zozeer gericht op het *bezigen* van de moderne vreemde taal, maar op het succesvol kunnen doorlopen van het CSE. Enkel leesvaardigheid. Wat heeft dat precies te maken met het Duits dat deze leerling nodig heeft voor haar vervolgopleiding?

Weinig, te weinig, als je het mij vraagt.

In 2016 [berichtte RTL Nieuws](#) al eens over het 'trucjesonderwijs' dat de vreemdetaallessen in de bovenbouw zijn geworden. Door leerlingen verschillende sluiproutes aan te leren, zo stelt het artikel, kunnen ze een voldoende halen op hun eindexamen zonder dat ze de taal goed beheersen. "Ik begin ermee in havo 4," vertelt docent Duits Grietje Meester. "Ik vind dit ook niet leuk, zeg ik tegen de leerlingen. Maar het examen vraagt het nu eenmaal op deze manier." Ze krijgt veel bijval van collega's en onderwijsvernieuwers, maar het college Toetsen en Examens, dat toeziet op het examen, wil niet reageren.

Kun je de Duitse taal nog harder doodmeppen dan door te zeggen: ik vind dit ook niet leuk, maar het moet nu eenmaal zo? Ik denk het niet, maar toch hoor ik het mezelf ook geregeld verkondigen.

Het is voor mij dan ook zowel een beetje schrikken als ook het meest logische einde van het gesprekje met de leerling: ik moedig haar aan om in de zomer een cursus Duits te volgen in Duitsland. "Ga naar een leuke stad, Berlijn, leef even in de taal," zeg ik. "Dan merk je vanzelf wat je nodig hebt."

Ze vindt het een goed idee. Ze gaat Duits leren in de zomervakantie. En ze laat het vák Duits misschien wel vallen.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/31924/laten-vallen>